

MAGYAR KURIER

Bétsből, Pénteken, Mártzius' 26-dikán 1819.

Frantzia Ország.

Mártzius' 11-dikén a' Követek' Kamarájában, egy rakás kérő levél eránt tevődött tudósítás. Azok közt három volt nevezetesebb. Egy *Dunot* nevű Párisi lakos kérte a' Kamarát, hogy tegyen egy törvény jóvállást a' kettős-viadal ellen, mivel úgy látszik, hogy a' pallérozzatlan időknek ezen maradvánnya a' vélekedések meghasonlása által újabb táplálást és felelevenülést kezdett kapni. Ezen kérés előterjesztője *Bedoch* megemerte, hogy Frantzia Orzágnak törvényei ennek megakadályoztatására nem elegendők, abban azonban kételkedik, hogy itt hatalommal valamire lehessen menni, minthogy az annyit tenne, mint a' közönséges vélekedés ellenébe szegezni magát. Ajánlotta még is, hogy a' Dunot kérése a' Juszticz-Minister eleibe utasítódjék. *Clauzel de Coussergues* nevű tag, nagy tüzzel fogta pártját ezen kérésnek, 's megmutatta, hogy a' régi időben voltak, különösen IV. Henrik alatt ez ellen bölts törvények hozva 's a' mellyeknek a' magok idejekben jó foganatjuk volt. Kérte ő is hogy utasítódjék a' kérés a' Juszticz Ministerhez 's azon tagoknak számára, kik ez eránt, törvényjóvállást kívánnának tenni iródjon-le azon kérő levél, hogy a' Kamara egy Búreaujában tevődjön-be. Mindenikre reá állott a' Kamara. A' második kérőlevelet ugyan tsak egy *Lacour* nevű Párisi lakos tette a' Kamara eleibe, az állati *Magnetismus* eránt. (nagy nevetés az ülésben) Kü-

lönösen a' mágnesi álom, és álomjárás megérdemlik a' figyelmetességet, azon állopotért, mellyben általok némelly szemelvények helyheztetődnek. Ez az álomjárás, így fejezi-ki magát a' kérő, olyan jótétemény, a' mellyet Isten adott az embereknek arra a' végre, hogy a' magok' és embertársaik' betegségeket meggyógyítsák, midőn nekik azon tehetséget adta, hogy az élő emberek testének belső részét apróra véve láthassák, a' betegségeket mellyek azokban vagnak, az ezek meggyógyítására szolgáló leghathatósabb orvosi szerekekkel együtt megismerhessék. Kivánta azért hogy egy világos fejű; különösen minden paszsiótól (szenvedelemtől), üres, férfiakból álló biztosság neveződjön ezen dolog megvi'sgálására. — A' kérés előterjesztője *Boin* megmutatta, hogy a' tudományos dolgok felett való vetélkedések nem a' Kamara eleibe tartoznak, hogy a' Státus ezekben semmit se nyerne valamint a' tudomány se: 's hogy ezen tárgyra nézve vissza kellene a' napi rendre térni, más szókkal, azt félre tenni. A' Kamara helyben hagyta. A' harmadik kérőlevelet egy *Joffroy* nevű *Voigny* városából (az Aubei Osztályból) terjesztette a' kamara eleibe, hogy a' házasságok addig ne tartassanak véghez menteknek, míg az egyező felek' Vallásainak szokásai és tzeremoniái szerént papi áldással meg nem erőssitetnek. Ezt a' kérést Gróf *Marcellus* (a' Girondei Osztályból) nagy tüzzel oltalmazta, 's azt akarta megmutatni, hogy a' kérés, nem tsak a' józanokossággal és

a' Constitutzióval Lármoniában van, de erköltsi, politikai, és vallásos tekintelen is nagyon fontos. Beszédjét Socratesnek ezen szavain régzette: „hogy a' Vallással leg többet gondoló Országok leg tovább állottak fenn.“ Mind a' mellett is, a' kéro' levél megvisszálására ki-rendelt biztosság úgy ítelt, hogy ez a' fennálló törvényekkel egyenes-ellenkezésben van, mivel azok tsak polgári kötésnek nézik a' házosságot, — 's hogy en-nél fogva még a' Kamara Búreaujában se kellene betenni, hogy senki ne is tudakozódjon felőlle de egyenesen tevőd-jön felre, — a' mit a' Kamara helyben is hagyott.

Párisból Mártz. 14-dikén: „Erössi-tik, hogy tizen négy napok előtt való-sággal a' lett volna az Országlószék gon-dolatja, hogy eloszlassa a' Követek' ka-maráját 's újat hívasson össze, hogy ek-képpen az alatt a' Pairek' kamarájának ülései is megszűnván, 's ily módon a' *Barthelemy*' jóvállása is fére tétetőd-jék. Már az ezt illető K. Rendelés' készen is volt, hanem az alatt megváltozott a' gondolkodás; továbbhi megfontolás után úgy találtak a' Ministerek, hogy a' Kö-vetek' kamarája' eloszlattatásának káros következései is lehetnének, a' milyen len-ne egyebek között, hogy a' Budget, vagy az ezen esztendőre kívántató költség-'s jövedelem, nem határozható meg a' következő kamarának összejöveteleig. Osztan, mint már más ízben is említet-tük, kétségkívül ahoz is bizakodott az Országlószék, hogy a' mostani Követek' kamarája is vissza fogja vetni a' Barthe-lemy jóvállását, ha bár a' Pairek már meghatározották is. Így esett, hogy a' Ki-rály Rendelése a' Követek' kamarájának eloszlattatására nézve ki nem adatoit va-la. Most azonközben ismét bizontalanok a' környülállások, minthogy Lafittének azon jóvállása, *hogy kérni kell a' Ki-*

rályt, hogy a' Választási törvényen semmi változtatást tétetni ne enged-jen, Mártz. 5-dikán a' Követek' kamará-ja által, ha mindjárt tsak a' formálilason fundáltatott okra nézve is vissza vetet-tvén, az Ultrák azolta minden mester-séget elő vettek, hogy a' Ministeri részről a' kit tsak lehet mindent a' magok részek-re téríthessenek, hogy itt miot a' Pairek' kamarájában is megerössíthessék a' Barthelemy jóvállását. Ezt az Országló-szék jól látván, azon van, hogy elejit vegye a' dolognak. Innét lehet megma-gyarázni, hogy ismét megindult a' Kö-vetek' kamarájának eloszlattatását illelő beszéd, minden iparkodása oda czéloz-ván a' Ministereknek, hogy pártfogójikat szaporíthassák, melyre, mint az Örökös-kamarában a' Pairek' szaporítását, úgy a' Követek' kamarájában, ennek eloszlat-tatását 's új tagoknak választatását tart-ják legbizonyosabbnak. Nagyon szükse-ges pedig itt azt megjegyezni, hogy azon időtől fogva, a' miolta a' Pairek' ka-marájában az Ultrák' Felekezete és a' Mi-nisteri rész egymás ellen ily nyilvánsá-gosan és hevesen tusakodni kezdettek, még egyszer is fel nem tűzesedett ezen két rész oly nagyon, mint Mártz. 6-di-kán Vice-Gróf Lemoignon Krisz-tián nevű Ultra-Pairnek jóvállása miatt, amely a' volt: *Hogy formázerént va-ló Protestálást kell a' Királyhoz in-tézni az új Paireknek kinevezése el-len.* Ezen jóvállás oly heves és oly lár-más veszekedescsokra adott alkalmatossá-got, hogy a' Kamara' örökös Elölülője az Ország' fő Cancellarius, Ambray, a' helyett, hogy a' jóvállást, mint az Ultrák' - Felekezete kívánta, voksolásra botsátotta volna, az ülést felbeszakasz-tani jobbnak találta. A' veszekedés köz-ben Minister Gróf Decezes felszollalván, azt kívánta, hogy az Elölülő intse-meg Lemoignont, hogy tartsa-meg a' ka-mara' rendszabásait, hanem ennek Ul-

tra-barátjai mellette felszollalván, az ő megintettetését nem engedték meg. A' láрма ekkor még nagyobb lett. Kímélés nélkül bántották egymást a' két rész' tagjai. Beszélik, hogy a' Király nagyon elkedvetlenül az Ultrák' magokviselőiért, ment ezt egy Deputáziónak, melly Páris városától küldetett, vala hozzá nyilván kijelentette. — (Ezen lármás ülésben, Mártzius 6-dikán, még az új Pairek nem lehettek jelen. Tsak 10-dikben kezdettek bejárni oda). — A' Pairek' számának neveltetése nem egyéb, hanem ezen kamarának tsak arra a' lábra való visszaállítása, melyre azt a' Király, 1814-ben, a' maga első visszamenetelekor helyeztette vala. A' Király akkor jónak találta vala ezen kamarát akkor kétféle oly politikai elementumokból összeszerkeztetni, mellyek egymásnak ellenségei voltak, úgy mint: részint a' régi Fzantziorszag' nagy familiájiból, részint olyanokból, kik a' revolúzió alatt lettek nagyokká. Ezen utolsók többire már a' Napoleon Senatusának is tagjai voltak. A' Király ekképpen meglehetősen egyenlőséget tsinált a' két rész' mérő serpenyőjének nehézsége között. Viszsa jött Napoleon. Elenyészett az ő száz napi Országlása. A' Király is vissza érkezett másodikszer. Már most másképpen szerkeztetődött össze a' Pairkamara. Néhányak a' Pairek' közzül számkivettettek; 23-man azért, hogy a' Bonaparte száz napi uralkodása alatt Pairek maradtak, ezen kamarából kiszorítottak; ezek mind a' revolúziós időbéli új Nagyok voltak; ezek helyébe már most mind régi familiából származott Nagyok tétettek Pairekké. Így történt, hogy az egész fontosság ezeknek részére jutott. E' történet 1815-ben. Ekkor vége lett ezen kamarában azon két *Elementumokra* való tekintetnek, mellyet a' Király 1814-ben követelt volt. Így állottak a' dolgok 1816, 1817, és 1818-dik esztendőben egész

1819-nek Mártziusa' 10-dikéig, midőn az új Pairek beköszöntöttek, s a' kiknek kinevezése által, mondják, hogy tsak az 1814-béli állapotot hozta vissza a' Király. Ez tsak egy *Restitutio in integrum*, vagy pedig a' két féle ellenkező tekinteteknek a' kétféle *elementumok*' helyreállítása által lejendő, kívánásra méltó *neutralizáltatása*, az 1814-dik esztendőnek visszaállítása és a' mit a' régi állapotnak visszatérítettésén munkálódók, az Ultrák meggátolni kívánnak. Hogy ezt ők nem szeretik, nem lehet nekik hibáztatni; tsak azt nem lehetett volna várni, hogy azt tselekszük, a' mit Mártzius' 6-dikán ily nagy lármával tselekedének, hogy a' Királytól azt a' Constitúzionális just megakarák tagadni, hogy a' Pairek' számát nevelhesse. Valósággal tsudákozni lehet, hogy ezt az Ultrák; az az, a' Királyságnak azon gyámolár tselekedték, kik annak a' régi idő-béli állapotra való visszahelyeztetésén dolgoznak.

A' Király' parantsolatjára Belső Minister Gróf *De Cazes* különböző képfaragók által, márvány oszlopokat készített; a' *Pascal, Montaigne, Bossuet, Corneille, Racine, LaFontaine és Montesquieu* emlékezetekre; mellyek ezen nagy emberek születésük helyén fognak felállítodni.

A' Pairek' Kamarájának, Mártz. 9-dikén eleibe tette az Elölülő az 59 új Pairek kinevezését tárgyozó pátenseket, azoknak írásaikkal együtt, hogy felvétetéseket kieszközölje. Ezeknek megvizsgálására egy három tagból álló Biztosság (*De Cazes, Molé és Clermont-Gallerande*) neveződött ki, kik még azon ülés alatt jelentést tettek, hogy minden íráshat helyeseknek találtak. Az új Pairek ennél fogva a' következő ülésben megjelentek.

Egy 10-dik Mártziusban költ Királyi

rendelés kinevezi a' Februarius 28 - diki végzés által összehívott Választó Gyűlések Elölülőit.

Gróf Regnaud de St. Jean d' Angely nem élhetett sokáig a' hazájába való vissza térhetése örömeivel. Kevés órákkal Párisba való érkezése után köszvényének megújulása miatt ki múlt a' Világból. Minthogy az utón egyéb aránt frissen volt, úgy látszik a' hazája és barátjai' viszont meglátásából szarmozott öröm, igen erős benyomást tsinált reája.

A' Journal general de France tsudálozik, hogy Hertzeg Richelieu déli Frantzia Országban tett utazásában több Tisztikarok udvarló látogatásait elfogadta — holott a' Pári méltóságon kívül egyéb közönséges hivatalt nem visel.

A' Journal du Commerce erőssíti, hogy azon résznek, melly a' Választó törvény megváltoztatását sürgeti czélzása nem egyéb, mint a' Constitutzió organikus törvényeit annyiszor tsipdesni és változtatni, hogy végre az egész Constitutzió, ne legyen több egy hamar elmúló engedésnél (Concession), a' mellyet a' környülállások miwolta szerént egészszen vissza venni lehessen. Így azon intereszszek, mellyekért az kezes, u. m. a' hazafiak egyformasága, és a' nemzeti jószágok vissza nem vétetődhetése, oltalom nélkül máradsnának. Ez a' titkos tsélja azon revolutzios főlnek kik mesterkedéseik által most Párist és egész Frantzia Országot nyughatatlanitják. De éppen ez a' mozgás ez a' közönséges felemelkedése az indulatoknak a' Constitutzió által adott jussok fenntartására, melly a' szabadság leg szebb idejében is, egyzöbbs nem lehetett, megtanithatná a' jó rend ellenségeit, hogy mit várhatnak. Az Aristokratáknak egy vigyázatlan erőlködése, két hónappal ez előtt a' Ministerium megbukását eszközlötte, kiknek helyébe constitutzionalis Ministerek léptek; egy gondatlan javaslasok most ezeknek, a'

Nemzetet felbuzditotta, hogy érzéseit nyilvánosságossá tegye, 's minden bizonynal ez a' mozgás, úgy el nem mulik, hogy a' szabadságot állandóbb lábra ne állítsa mint valaha volt.

Párisi levelek írják, hogy a' Mártz. 5-dikén kinevezett 59 Páireken kívül, még többek is, különösen a' Követek' Kamarájából neveződtek-ki. Ezek kinevezéseket bepetsélt Királyi levelekben kapták, mellyek a' jövő ülés alkalmatosságával fognak felnyitódni.

Német Ország.

Nem messze Tübingától egy Lustnau nevű faluban a' Deákok és Parasztok közt Mártzius' 8 - dikan veszekedés történt, mellyre egy tsekélység szolgáltaott okot. Két Deák, Lustnauban, a' Sas tzimű fogadóból ki akart hajtani, midön éppen egy juhnyáj takarodott a' kapu előtt. A' Deákok azt kívánták, hogy a' juhászok hajsák fére a' nyáját — ezek vonogatták magokat, szóból szó jött-ki — végre botra került a' dolog 's a' Deákokat jól megverték. Több Deákok, kik Lustnauban voltak ugyan akkor, meg akarták bosszulni pajtásait, de a' parasztok a' juhászok segítségével ezeket is megverték. Ekkor egynéhány Deák befutott a' Városba és *Burschen raust* (ad arma) kiáltottak. — Midön a' Deákok a' kívánt segítő sereggel megérkeztek — a' parasztok mint egy 60-non készen állottak vas-villákkal és egyebekkel fel-fegyverkezve az ellenség elfogadására. Az ütközet kezdődő félben volt — de a' Deákok még mind kevesebben voltak az ellenkező félnél. Az Universitas Justitiarussa a' tsata piatzon termett, de minden kérésével is a' verekedésnek gátat nem vethetett. A' parasztok lármát harangoztak: a' Deákok új segiltséget kaptak, a' Lutheránus és Catholikus Convictus névendékeiben, kik seregestől omlottak oda. Azomban a' Rector és a' Város Elöljárója is megjelentek a' tsata pia-

azon. Ezeknek jelenléte a' verekedést tessen-
desítette — de a' lármá még is nagy
völt — úgy hogy Tübingában is hallott:
's a' Deákok a' fogadó ablakait mind be
hajgálták. Nagy bajjal tsak ugyan eltsen-
desítették Lustnauban a' lármát, midőn
Tübingában azt a' hamis hírt terjesztik-
el, hogy a' Város Előljáráját és az lésti-
tariust agyon ütötték. A' polgárok erre
felfegyverkeztek dobot vertek és Jurmát
harangoztak, hogy a' Deákok ügyét ma-
gokévá tegyék. Szándékjok azonban jó
előre észrevevődött és megakadályosza-
tódott. Így lett vége ezen zenebonának.
Egy halál se történt — meg nem sebesi-
tődött senki — éppen egy *Stockmayer*
nevű ifjú, ki semmi részt a' lármában nem
vett, kapott a' fejére kemény ütést, melly
miatt elájult, de még is veszedelmes kí-
vül van. Most már az egész dolog nyo-
mozás alatt van.

A' Bavariai Diétán Mártz. 16. dikán
fenn forgó kérdések közt nevezetesebb a'
Behr Követé, a' ki a' polgári és crimi-
nalis törvénykezés közönségesen eső fo-
lyását sürgeti, és a' *Häckeré* ki azt jo-
vasolta, hogy a' közönséges nevelésre
egyforma systemát kellene behozni. Az
első már biztosság eleibe is van adva a'
megvizsgálás végett.

Ugyantsak ezen ülésben tett a' Klein-
rinderfeldi Katholikus Pap előterjesztést
a' kamara eleibe, hogy ötöt 14 napig be-
zárták, mivel egy Katéchismus behozá-
sáért egyenesen a' Római Székhez folya-
modott. Kérésének következése még nem
tudatik.

Nagy Britannia.

Az Udvari Ujság tudósítása szerint,
Londonban egy Anglus Portugalliai Biz-
tosság rendelődött a' megtiltott rabszolgá-
vásár megakadályoztatására. Hasonló
Biztosságok állítódnak Szierra Leonában,
és Rio-Janeiróban.

A' *Calcuttai* Anglus Püspölnck, Me-
gyéjéhez adódott most Ceylon szigete is,
noha így is minden Keresztyén Püspökök
egyházi kerületei közt ez a' legnagyobb.
Ámbár a' Püspöki Vallás itt még nagyon
új, még is sok visszaélésekre talált az
egyházi szolgák közt, mellyeknek útját
be vágta, különösen annak, hogy eddig
a' Ceyloni Kormányozó első Káplánja
volt Fő vigyázója a' híres Ceyloni gyöngy
halászásnak.

S v é t z i a.

A' *Gazette de France* azt erőssíti
hogy bizonyos kutfőből tudja azt, hogy
20,000 emberből álló Svétziai sereg, és
három Norvegiai Regiment, a' Király és
Hertzeg Oskár kommandója alatt Junius-
ban Scániaiban táborba fog szálla-
ni. Mi tzélből? azt nem írja — legghi-
hetősebb, hogy gyakorlásért.

Stockholmi közönséges levelek Már-
tzius' 2. dikán ezt írják: — „Az elmúlt
hétén Pétersburgból, három Kurir ér-
kezett ide, az egyiket az Orosz Kabinét
Koppenhágába rendelte, de a' ki Orosz
Generális Suchtelennek is hozott rende-
léseket — a' másikat a' Petersburgban
lévő Svétziai Követ küldötte az ide való
Ministeriumhoz, és a' harmadikat Lord
Cathcart, Londonba. Erössítik, hogy
azon tudósítások, mellyeket ezen Kuri-
rok hoztak, azon levelet tárgyazzák, mel-
lyet a' Svétziai Király a' Norvégiai adós-
ság liquidátziójára nézve az Orosz Csá-
szárhoz irt, 's a' mellyről ő Cs. Felsége
azt hitte, hogy formájáért és módjáért
el nem fogadhatja. Királyunknak a' Ber-
lini Udvarhoz intézett hasonló írására
nem rég érkezett a' felelet — 's ezen
alkalmatossággal, a' Pruszszus Kabinét
ollyan nyilatkozatásokkal fejezte ki ma-
gát, a' millyenek eddig mind a' két rész
által szorgalmasan el voltak kerül-
ve.“

Hazai Dolgok és egyéb Toldalékok.

Magyar Ország.

Mirza Abdul Hussein Chan, a' Persa Követ, ki a' már Párisba is megérkezett, 's onnét Londonba menő Nagy-Követtel Bétsig. jött vala, innét Mártz. 17-dikén *Budára* vissza érkezett, 's 20-dikban innét is tovább indult Konstantinápoly felé. Budán a' Fortunánál volt szállva. Ott és Pesten minden nevezetesebb ritkaságokat megnézegetett.

Nagy méltóságú *Semsei Semssy Anna Aszszony*, *Tsillag Keresztes Dáma*, *Zsadányi és Török Sz. Miklósi Gróf Almásy Ignácz* a' Közönséges Udvari Kamara Vize-Elöljárója 's N. Temes Vármegye Fő Ispánya ó Nagy-méltósága' Életpárja, Pesten Mártz. 22-dikén meghalt. Meghidegült tetemei a' Familia' Két-egyházi temető boltjába tételnek be örök nyugalomra.

Ugyan tsak Pesten ezen hónap 18-dikán meghalt *T. T. Bárdossy János Ur*, egykor a' Lőttei Kir. Gimnasiunának Directora, és Nemes Szepes Vármegyének Tábla-Birája, a' ki nyugalomra lépven, utóbbi esztendeit Pesten tudós munkálkodásban töltötte. *Wagner Károly Analecta Scephusii* munkájának folytatása, 's egyéb historiai tárgyú fontos Értekezések az ő tudományának emlékezetét tiszteletben fogják tartani. Munkás és érdemes élete 81 esztendőkre terjedett.

Duna-Pentelén Mártzius' 4-dikén rettenetes szerentséllenség történt, midőn a' Molnárok egy malmot bekötni akarván a' malom szeget, melly már kötélen meg vala fogva, lántzra tennék. Három Molnárral egygyütt mintegy 50 ember volt jelen segítségül, de a' vigyázatlanság miatt az egyik nagy dereglye elmerült, és minnyájan a' Dunába buktak. Rémitő volt a' jajgatás, és a' par-

ton lévőknek sirása. Nagy nehezen tizen még is ki fogtak: de a' többi 8 a' Duna fenekén maradt: kilc többnyire házas emberek voltak, és 40 árvát hagytak hátra.

A' Pesti Polgári kereskedő Rend hivatalos jelentése szerint, ott, a' most múlt Jósef napi vásár oly rosz volt, hogy ilyenre mostanság nem emlékeznek. A' bőrnek, dohánynak, gyapjunak még is tsak inkább volt valami kelete: hanem a' fábrikai szerzeményeknek feletébb kevés vásárlójok találkozott.

A' Pesti Jó'sef napi Pesti vásárban e' képen keltek a' Hazai termések.

G p a p j u.	forint.
1 Má'sa-Egynyirésű minéműségéhez képest	
— Megnemesített téli	150 — 180
— dtto nyári	140 — 160
— Közönséges	110 — 220
— Zigara	100 — 120
— Magyar Gyapjú	90 — 100

V i a s z, és M é z.

1 Má'sa Sárga Viasz	250 — 280
— Fejér Méz	58 — 70
— Sárga	50 — 55
— barna	45 — 50

D o h á n y.

1 Má'sa Döbrei	40 — 50
— Szegedi	16 — 36
— Debretzeni	22 — 26
— Palánki	21 — 24

Z s i r a d é k.

1 Má'sa Zsir	50 — 55
— Szalonna	40 — 44
— Háj	55 — 60
— Olvasztott Faggyú	50 — 55

	forint.	
Pálinka.		
1 Akó Slivovicza	14 —	25
— Rozs Pálinka	15 —	18
— Török pálinka	16 —	19
Borok.		
1 Akó Budai ó bor veres	20 —	30
— ideji	8 —	16
— fejer ó bor	20 —	30
— ideji	8 —	18
— Mezőföldi bor	4 —	8
Bőrök.		
1 Pár Ökör bőr:	48 —	55
Tehén bőr	50 —	54
Külföldiek.		
1 Ma'sa Hamuzsir	25 —	32
— Széksó	35 —	40
— Reptze olaj	40 —	50
— Lénmag olaj	45 —	50
Gubats 1 Rőből	10 —	20
Szarvak 100 darab	17 —	—

Elegyes Dolgok.

Északi Amerikában egy oly férjfiú el testi's lelki jó egészségben, hogy hosszú életéért, tiszteletből *Emberi nemzet' Seniorának* nevezik. Most 130-dik esztendejét tölti. A' neve *Henrik Francisco*. Mint közhatona Angliában szolgálván az Anna Királyné koronáztatása pompáján ő is parádézott.

Az egyesült Státusok' Congressusa eleibe tett 1819-re tartozó *Budget*, vagy a' jövedelem és költségről való számadás szerint a' jövedelme a' Szahad Státusoknak, a' tavalyi költség felül maradt summával együtt, 26,532,408 Dollárokra megyen — a' költség ellenben 24,515,219 Dollárt teszen: fenn marad annak okáért még, 1,717,188 Dollár.

Dublinban a' Romai Catholicusok nagy gyűlést tartván, egyebek közt azt is meghatározták benne, hogy a' Protestans lakosokhoz közönséges köszönetet intézzenek, hogy a' Catholicusok' fel-

szabadulásabéli ügyének felsegíllésében oly nagy buzgóságot bizonyítanak.

Egy új rendelése által a' Török Császárnak, ezután csak a' *Kallimachi*, *Suzzo*, és *Moruzi* Görög Familiákból lehetnek a' Moldovai és Oláh Országi Hospodárok.

A' Bagdadi Helytartó egy a' Wechabitákon nyert újabb győzedelemtől tett a' fényes Portának jelentést. Ezen tudósítás mellé volt ragasztva két 'sák megtöltve a' nevezetesebb pártosok fejével.

Tudományos Dolgok.

Virág Benedek Urat, Hazánk' esmeretes Literátorát, ilyen Epigrammával tisztelte meg egy Hazafi, Mesés Szerzeményjeiért:

A' magyarok' szép nyelve virágzik! Kétled irigylő?
Nézd: elevenre virult Ró'sa, Virág Benedek. —

Az Erdélyi Püspök Fő Tisztelendő RUDNAY SÁNDOR Ur ő Excellentiája elintézéséből Conventualis Minorita Páter Biró Márton egy a' *raboskodó bü-nösöknek megjobbulását* tárgyazo munkát készített magyar nyelven 28 erköltsi oktatásokban foglalva.

Jól lehet ezen szerzőnek már csak neve említése is a' két Magyar hazában elégséges volna munkája ajallására; de mivel a' könyvnek czimje némü némüképpen idegenítő, nem árt megjegyezni rolla:

1. Hogy ebben az oktatások a' Keszeszényekre minden vallásbéli megkülömböztetés nélkül szabattak; és nem csak a' raboskodókra, hanem minden emberre egyformán alkalmaztathatók.

2. Hogy ebben a' tiszta, természetes, egymásból folyó, és könnyü Magyarságon kívül az Olvasó feltalálja a' KRISTUS tanításának főbb tzikkelyeit, a' természet Philosophiájának, és törvényének lelkét, a' hajdani Görög és Deák böltsek' írásaiból, mind azt, a' mi szép, egy Summába.

Ez tehát az a' betses valóságos eredeti és a' maga nemében *remek munka*, mellynek érdemeit inkább érzeni, hogy sem méltóképpen leírni lehet.

Találtatik Kőlo'svárt a' K. Lyceum Typographiájában, — áll 28 árkusokból közép nyoltzad réthben. — Az ára egy nyomtatványnak 3 fl. 30 xr. B. B.

Több esztendei Papi fáradozásainak, leg jobb Concionatorainkal való esmerettségemnek, és az előforduló alkalmatosságokra ügyelő figyelemczésemnek resultatumát, már mintegy 7, vagy 8 Darabokra telhető Predikáziókban kezdettem a' vilek élni kívánóknak számokra nyomtatás alá bocsátani. A' két első darab ezek között már köz kézen forog, és még tudtommal meg nem bánta, a' ki azokat megszerezte. A' hátra lévők, — ha valamit ítélnétek, — még inkább meg fogják nyerni reménységem szerint a' köz kedvességét!

A' Harmadikban, melly Pünkösdre a' sajtó alól ki kerül, lesznek elegyes alkalmatosságokra készülttek. Illyenek p. o. a' Király' születése napja, had, béke kötés, Tavasz, Nyár, Ősz, Tél, Vetés Aratás, Szüret, gyümölcs fák' pusztítása, mezei hártételek, árviz, szélvész, éhség, drágaság, Birótétel, Curator választás, Consistorium ujjítás, és egyebek. — Ez a' 5-dik darab fog telni 30-nál nem kevesebb, 55-nél nem több árkusokra és Tanításokra. Az ára papirosban 5, ezüstben 1 for. a' 3 Darabnak együtt papirosban 6 ezüstben 2 for. 30 kr. Előrehizetést nem kívánok, hanem csak Aláírást. — A' 4-dik és következő Darabok felől fog tétetni minden utóbbi Előbe-

széd végén Jelentés. Az utolsó Darabban pedig minden aláíró Ural' nevei ki fognak nyomtattatni, hadd lássa a' háládatos Maradék kiknek köszönheti ezen hasznos segítő könyvnek köz kézre kerülését.

A' hová Deákjaink Innepi Patrociniumokra Patakról járnak; ottan a' közelebbi Húsvétkor azok által előmutatandó nyomtatott Jelentő Levélre lehet subscribálni. Egyebek pedig méltóztassanak magokat beírni az itt mindjárt meg nevezendő titt. Jó akaró Uraimnál; kik általam ezennel alázatosan megkérettetnek az Aláírások' elfogadására, és annak idejében tudtomra lejendő adására, u. m.

Bútson T. T. Katona Mihály Esperest Ur.

Debreczenben Nemzetes Barta István Könyváros Ur.

Bal. Füreden T. T. Nagy István Assessor és Préd Ur.

K. Rálnán T. T. Török Pál Esperest Ur.

Pápán T. T. Márton István Professor Ur.

Pesten Nmztes Eggenberger Könyváros Ur.

Ságváron T. T. Csitsvay András Esperest Ur.

F. Szabadiban T. T. Szikszai János Tract. Not. és Pred. Ur.

Debreczenig és Pestig a' szállítás magam költségén leszen; azon túl méltóztassanak gondoskodni, és az Aláírókkal egyet érteni a' tisztelt Collector Ural, kiknek fáradozása minden 10-dik forint el engedésével fog a' szíves köszöneten felül megjutalmaztatódni. S. Patakon Mártzius 10-dikén 1819.

Látzai Szabó József
Ref. Pred. és Professor mk.

Száz forint huszas pénzért adtak Váltó czédulában: —
Márcz. 25-dikén 249 $\frac{1}{2}$ — 24-dikén 249 $\frac{1}{2}$ — forintot.